

A close-up portrait of a woman with short, reddish-brown hair and bangs, wearing a black beret and a black top with a pink collar. She is smiling warmly at the camera. The background is a soft, warm yellow.

Petra
Černochová

CO MĚ MAMINKY (NE)NAUČILY

Petra
Černocká

CO MĚ MAMINKY (NE)NAUČILY

© Marie Formáčková, 2015
© Petra Černocká, 2015
Jacket Photo © Martin Kubica, 2015
© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2015

ISBN 978-80-7505-207-0

CO ŘÍCT ÚVODEM?

Moje vzpomínková knížka vyšla v roce 2003. Když jsem dostala po jedenácti letech nabídku, abych připsala, co se stalo v mém životě od té doby, hluboce jsem se zamyslela. A poté jsem se začetla do řádků, které vznikly tehdy před lety: „Vím, že nejsem žádná spisovatelka (zatím). Opravdová spisovatelka totiž sedí už od rána disciplinovaně u počítače a mlčí. Já pořád někde poletuji a s kdekým se ‚vykecávám‘. To se ale změní, protože jsem si koupila tu věc, co se jí říká laptop. Je to opět jeden z těch technických zázraků, který umí kdeco a při správném zacházení by mi jistě vydal i informace o daňovém zatížení Papuánců. Je mi jasné, že nikdy všechny funkce laptopu neovládnu, ale když se alespoň naučím psát, tak budu v létě na chalupě hodně mlčet. No, a vy už víte, co z toho plyne. Stanu se regulérní spisovatelkou.“ Tak tohle mě opravdu pobavilo. Tehdy v létě na chalupě jsem asi opět pořád někde poletovala a k počítači jsem si možná ani nesedla. Nepamatuji si, ale každopádně žádná další kniha nevznikla, až zase tato, kterou držíte v ruce. Jestli bude někdy nějaká další? Slibovat už nic nebudu, ale všichni dobře víme, že cesty osudu jsou nevyzpytatelné. Takže – kdo ví?

Vaše Petra Černocká

ANDĚL

(Text: P. Černocká)

*Měl tu být, trochu stříbrný
Anděl můj, nade mnou
K mým skutkům přibitý
Měl tu být, něco mi dluží
Snad náznak jen, co smím si užít*

*Vím jen, že je boží, snad má svatozář
Zachází s pietou s mou diagnózou bájný lhář
A já s ním někdy smlouvám, nežli vycouvám*

*Měl tu být, prošel mi duší
Anděl můj, z mé kresby tuší
Vznáší se nad šikmou plochou
Když vstoupím tam, stanu se sochou*

*Věřím, že mu chybí jeho svatý klid
Když najednou byl povolán
Že nade mnou teď musí bdít
A já s ním někdy smlouvám, nežli vycouvám*

*Měl tu být, prošel mi duší
Anděl můj z mé kresby tuší
Byl tu dřív, jen se to smylo
Anděl můj, ví, jak to bylo...*

CO SI PAMATUJI ZE SVÉHO DĚTSTVÍ

Narodila jsem se mamince úřednici a tatínkovi právníkovi jako jejich druhé dítě. Tím prvním dítětem byl můj o pár let starší bratr Pavel, který stejně jako já projevoval určité umělecké sklony a stejně jako já dodnes z těchto sklonů poměrně spokojeně žije.

Nejpozději okolo čtvrtého roku vašeho života okolí pozná, že máte hudební talent. I já jsem jako holčička tančila návštěvám na hudbu pouštěnou z rádia nebo z gramofonu. Strýčkové a tetičky mě tak vydatně chválili, že časem ve mně zažehli touhu být tanečnicí. Naštěstí se poměrně brzy ukázalo, že moje pohybové nadání je pouze průměrné a že tanec bych měla používat spíš jako výraz čiré radosti z hudby nebo ze života, na živobytí že to nebude.

Po několika hodinách baletu, které mi rodiče dopřáli, museli sami uznat, že v tomto oboru nemám šanci. Na hodinách se scházely éterické dívenky, samá ruka samá noha, mezi kterými jsem já coby holčička s lehkou nadváhou vypadala jako u dětí tehdy oblíbený ruský bohatýr Ilja Muromec. Byla jsem nejen tlustá holčička, navíc jsem měla i trochu křivé nožky. V rodině se tradovalo, že jedna z prvních vět, které jsem uměla odříkat, byla:

„Jmenuji se Petruška a mám nožičky do ó.“

Můj tatínek, jinak doktor práv, byl totiž šprýmař a tuhle větu mě naučil. Nožičky se později, už bez plínek, celkem srovnaly, ale stejně dodnes nechápu, jak mu mohla moje maminka něco takového dovolit. Je pravda, že moje chudinka maminka měla dost starostí sama se sebou, protože byla těžce nemocná, měla vrozenou nedo-

mykavost srdečních chlopní a taky na tuto chorobu, když mi bylo devět let, zemřela. Tatínek sice psal na jednu kliniku v Sovětském svazu, kde už měli s podobnými operacemi značné úspěchy, zda by se maminky neujali, jenomže naši tehdejší takřka rodní bratři ho zklamali, protože mu, myslím, ani neodpověděli. Brzy nato se stala tato operace i u nás zcela běžnou, moje maminka to už ale bohužel nestihla.

Tatínek, levicový intelektuál a lektor marxistické ekonomie, tehdy na své sovětské bratry trochu zanevřel. Bohužel ne dost na to, aby především mému staršímu bratrovi Pavlovi nekazil jinošská léta občasnými ideologickými přednáškami. Můj bratr se mu náležitě odměňoval tím, že poslouchal Radio Luxembourg, nosil dlouhé vlasy a kytičkované kalhoty. Z vlastní vůle se přihlásil na angličtinu, i když mu otec vysvětloval, že do pěti let se světovým jazykem stane přece ruština, tak co s prohnitou angličtinou. Později se bratr stal velmi proslulým zpěvákem bigbeatové skupiny *Donald* a myslím, že byl jedním z mála tehdejších bigbítáků, který přesně věděl, o čem on a Mick Jagger zpívají.

V té době jsem už i já zpívala ostošest, vyhrávala jsem školní soutěže s tendenčním repertoárem typu *Oj cvjetot kalina v pole u ručja*. To byla mimochodem velmi krásná píseň, a pokud byl požadavek zpívat písně dvě, tak jsem to ještě dorazila další srdcervoucí písní *Kačena divoká*, kterou, pokud to nevíte, střelec střelí do boka, a když v závěru písně se maminka kačena loučí se svými dětmi, tak už je to tak smutný, že bych se kolikrát byla rozplakala i já, kdybych ale nemusela právě zpívat. Jen málo komisí vydrželo takový nápor dojetí, a když mi nedali cenu první, tak určitě druhou.

Pamětníci tvrdí, že jsem měla velice jistý a zvonivý hlásek, a ten mi zůstal. I když bych ho v pozdějších letech tak ráda vyměnila za trochu chrapotu Marty Kubišové nebo Jitky Zelenkové. Nechci se vymlouvat, ale mám dojem, že to byl jeden z hlavních důvodů, proč jsem posléze sáhla po cigaretě, a flámování jsem považovala za jednu z dalších možností, jak přijít k zajímavějšímu hlasu. O ten jsem pak později opravdu málem přišla, ale nikoli kvůli špatné životospřávě, ale působením špatné učitelky zpěvu na Státní konzervatoři. O tom ale později.

Ráda bych se totiž ještě zmínila o mojí druhé mamince, která si mého tatínka, toho času vdovce se dvěma dětmi, odhodlala vzít.

Když se seznámili v jedné pražské tramvaji, kde maminka dělala průvodčí, byla velmi hezká a o patnáct let mladší než můj otec, který byl ale celkem uznávaný švihák. Když jí představil nás, dva nebohé sirotky, tak bylo z její strany rozhodnuto. V tu dobu se už nějaký čas tatínek o nás staral sám a přes jeho veškerou snahu to asi bylo trochu znát. Zvláště já jsem prý ve srolovaných podkolenkách a s účesem zastřiženým podle kastrolu byla velmi dojemná. Navíc moje budoucí maminka měla za sebou otřesnou událost, kdy v německém lágru při porodu přišla o holčičku, takže jí přišlo setkání se mnou trochu osudové.

Životopis Haničky, jak mojí mamince číslo dvě celá rodina říká, je natolik zajímavý, že se ho pokusím alespoň ve zkratce vylíčit. Kdyby šlo o povídku, mohla by být nazvaná: Kterak se z paní vinárníkové stala tramvajačka. Řekla bych, že když můj tatínek poprvé v tramvaji hodil po Haničce okem, jistě se domníval, že má před sebou sličnou proletářku. Později se ale musel smířit s tím, že má

doma zatvrzelou reakcionářku, kterou se mu přes veškerou snahu nepodařilo přesvědčit o výhodách komunismu, stejně jako se mu to nedařilo u mnichů, ke kterým ho do klášterů jeho strana coby lektora vysílala. Můj tatínek měl prostě smůlu a zřejmě nikdy nepoznal, co je to mít radost z dobře odvedené práce.

Hanička měla víc než smůlu, protože společně s manželem vlastnila v šestačtyřicátém roce vinárnu v Rumburku a nezbylo jí, než nechat vinárnu vinárnou a prchat přes hranice s kufry a s miminem Vašíkem v náručí. Následovaly lágry a zdánlivě šťastné zakotvení v Jižní Americe, přesněji v Sao Paulu. Všechno konečně vypadalo moc pěkně, malý Vašík rostl, moje budoucí maminka měla dobré místo v cukrárně, jejíž majitelka byla rozhodnuta Haničce vše odkázat, protože neměla žádné dědice a svou zaměstnankyni měla opravdu ráda.

Teď přichází moment, který je pro mě dodnes naprosto nepochopitelný a který se jmenuje „ochromující stesk po domově“. Je to něco, čemu může porozumět asi jenom emigrant. Byl tu, pravda, ještě jeden důvod, který vedl Haničku k tomu, že se šla informovat na československou ambasádu o tom, jaké vyhlídky by ji čekaly po návratu v Čechách – totiž alkoholismus, kterému propadl její manžel. To byl jistě silný impulz k tomu vyřešit radikálním návratem domů hroznou rodinnou situaci. Pro ty, kteří pamatují padesátá léta u nás, to ale stejně k pochopení není. Všechno dostalo spád, když ambasáda milou Haničku ujistila, že se svými znalostmi jazyků snadno získá nějakou práci třeba v aerolinkách nebo v cestovním ruchu, který – jak my víme – ale v té době stejně moc neruchal. Takže už to zkrátíme.

Manžel zůstal v Jižní Americe, kde se pak skutečně upil k smrti, a Hanička dostala v Praze místo průvodčí v tramvaji, kde si člověk cizích jazyků přece taky užije. K šeredné uniformě nafasovala ještě jednoho stálého estébáka, který ji měl za úkol přemluvit, aby si šla

za zajímavou úplatu sednout na bar do Jalty, kde by později v intimních chvílích mohla tahat informace z cizinců.

Jak jsem řekla, Hanička byla fešanda a z pohledu režimu by se k profesi sexuální informátorky ohromně hodila. Když už z toho byla chudinka celá na nervy, osud jí nabídl elegantního právníka a přes něj i mého bratra Pavla a samozřejmě i mne, za což jsem dodnes osudu vděčná, protože takovou „macechu“ bych všem polosirotkům opravdu přála. Ohledně mého zdravého vývoje v podstatě navázala na to, co mi vštěpovala moje maminka Libuše, včetně rozvíjení mého hudebního nadání. Po určité pauze mi opět někdo připomínal, že se zuby čistí každý den a že se musím každé ráno učesat, což byly věci, které jsme s bratrem pod sníženým dohledem tatínka s radostí opomíjeli.

Začala se ze mě klubat docela úhledná holčička a okolí si mě konečně přestalo plést s klukem. Pilně jsem chodila do hodin piana i zpěvu a o mém budoucím povolání už bylo vlastně rozhodnuto. Vyhnulo se mi i nebezpečí, že bych byla „objevena“ příliš brzo, což se stává dětem z uměleckých rodin, kde se předpokládá, že potomek půjde ve šlápějích svých rodičů. Publikum totiž odmítá odpuštěním dětským hvězdičkám, že dospěly a že se z roztomilé malé holčičky stala zpívající žena. Hodně o tom asi ví třeba taková Darina Rolincová, která tento handicap podle mne překonávala hodně dlouho. I když z ní vyrostla vynikající a pohybově nadaná zpěvačka, milí diváci tesknili po holčičce s medvídkem v náručí a bez druhotných ženských znaků. Jako další příklad by se dala uvést i všestranná Lucie Vondráčková, které léta zbytečně prodlužovala stín její slavná teta Helena.

Mým jediným slavným příbuzným byl herec Vlastimil Brodský, což naštěstí nikdo nevěděl v době, kdy jsem si zahrála Saxanu ve filmu *Dívka na koštěti*. Tím jsem se vyhnula podezření, že jsem protekční dítě. Můj bratranec Vlasta, tehdy se mu ještě neříkalo Bróďa, mě pochopitelně dost ovlivnil v mém rozhodnutí stát se umělkyní, protože byl celou naší rodinou velmi obdivován a navíc s mým tatínkem byli velcí kamarádi. Oba náruživě hráli tenis, měli smysl pro humor a oba se považovali za znalce a ctitele hezkých žen. Společně dokonce objevili moji maminku Libuši v jedné kavárně, kde Vlasta dodával mému tatínkovi odvalu, aby ji šel, jak se dnes říká, sbalit. Povedlo se, a tak dcera pana řídícího z menšího města se nakonec za perspektivního právníka provdala a natrvalo s ním zakotvila v matičce Praze.

ŽEHLIT KRAJKY, TO JE PRÁCE

(J. South/P. Černocká)

*Žehlit krajky, to je práce
Nejsem levná, žádná láce
Všechny ženský hlavu ztrácej
V městě zejtra že je bál*

*Říkám zákaznicím stálým
Žádnej spěch, nebo to spálím
I když s žehličkou to válím
Sem tam malér už se stal*

*Hory prádla sotva zvládám
Kdy to skončí v duchu hádám
Pilně na hromadu skládám
I když nosí to sem dál*

*Až dluhy splatím do halíře
Dám tady sbohem v dobrý víře
Že v městě potkám velký zvíře
Chlápka, co by o mě stál*

*Možná že bude na tom bále
Až já se projdu po lokále
Oči vypadnou mu málem
Takovou ještě nepoznal*

*Vím, co mnohejm srdce zláme
Až si v kapli pusu dáme
Velkej dům, když na to máme
Koupíme si u dvou skal*

*Hravě všechno spolu zvládnem
A budem mastit vdolky sádlem
já konečně seknu s prádlem
jiná at' se honí dál*

BRÁCHA PAVEL

Můj brácha Pavel je o necelých pět let starší (narodil se 11. května 1945) a v dětství jsme se pravděpodobně rvali jako koně. Usuzuji tak z reakcí našich rodičů, kteří nás od sebe pořád oddělovali, často dokonce násilím odtrhávali. Brácha byl vždycky starší – a na tom už nikdy nic nezměním, ale on byl i o hodně chytřejší, protože byl pochopitelně zkušenější. A trvalo mi, než jsem tenhle handicap zlikvidovala.

Uměl to se mnou. Když jsem třeba dostala čokoládu a on traktor, zaonačil to tak, že nakonec měl čokoládu on a já celá rozpačitá koukala na ten jeho traktor a nevěděla, co s ním. Takže měl nakonec jak traktor, tak čokoládu. Šla jsem pochopitelně žalovat, jak už to tak mezi starším bráchou a mladší sestrou bývá, ale bylo mi to málo platné.

Moje nejranější sourozenecké vzpomínky nejsou nijak láskyplné. Mám pocit, že jsme si v jednom kuse nadávali, ale byly i chvíle, kdy jsme projevovali nefalšovanou sourozeneckou soudružnost. Jedna z rodinných legend praví, že když došlo na holešovickém plácku, kde jsme si hráli, k nějaké klukovské rozmíšce, kde to bylo s bráchou nahnuté, že jsem tam vletěla a bránila ho jako lev. Pavel se mi občas revanšoval tím, že když se hrál fotbal, domluvil s ostatními kluky, že jim mohu dělat brankáře. To totiž nikdo dělat nechtěl, protože se všichni chtěli honit za mičudou v poli.

Naše vzájemná nevraživost ale časem došla tak daleko, že nám táta začal dávat za prostá slova pokuty. Ale na bráchu si nepřišel. Nenadá-

val mi od té doby klasicky, vymyslel si svoje vlastní nadávky. Vzpomínám si na jednu, protože tu na mě povykoval poměrně často:

„Ty satule volemsalej!“

Nic to neznamená, ale zní to hodně hnusně a mě to pokaždé tak rozběsnilo, že jsem začala nadávat taky. Leč brácha za to pokutu nedostal, protože jeho výraz nebyl zařaditelný, kdežto já ano, protože jsem neměla tu bráchovu fantazii. Pokuty byly bolestné, museli jsme vrátit peníze, které jsme dostávali na kino. Pravidelně jsme vyfasovali každý korunu padesát – korunu na lístek do kina a padesátník na eskymo. Nadávky nás o tento požitek připravily. Tedy mě, bráchu ne.

Bráchu Pavla musím chtě nechtě do jisté míry obdivovat za to, že se mu vlastně podařilo to, o čem sní většina lidí. Po nejružnějších životních peripetích se živí jenom svými koníčky. Pořádá diskotéky a má fanklub Elvise Presleyho. Toho jako kluk nesmírně obdivoval, sbíral jeho desky a fotky, což mu vydrželo dodnes, takže se dá říct, že v tomto směru si docela pěkně zakonzervoval své mládí.

Velmi hezky taky zpíval a byl to známý pražský frajer. Nosil dlouhé vlasy, občas si z Anglie přivezl extravagantní, neuvěřitelně úzké kalhoty, jednou dokonce velmi efektní a nepřehlédnutelnou pelearínu, ze které holky omdlávaly. Jeho kapela dobře hrála, on dobře zpíval, byl podobný Micku Jaggerovi, takže se orientoval na jeho repertoár. Protože uměl anglicky, na rozdíl od kluků, kteří angličtinu jen foneticky napodobovali, on byl schopný v ní i komunikovat. Postaral se ve své době o osvětu, která byla tehdejší mladé generaci odepřena. S takzvanou „západní“ hudbou jsme se moc často nepotkávali, v rádiu se hrála hlavně – dodnes skvělá – Jarmila Šuláková, „vyšší“ populár, nebo Rudolf Cortéz či Jiří Vašíček.

Pavel lidem v klubech nabídl to, co poslouchali mladí jinde ve světě, a dopřál jim pocit, že jsou „in“. Nabídl jim na chvíli osvobození

jící pocit, že jsou na tom stejně jako jejich vrstevníci třeba v Americe nebo v Anglii. Bráchovi se podařilo takovou malou Ameriku vytvořit v obyčejném pražském klubu. Po svém prvním angažmá ve skupině Donald přešel posléze do *New Rogers Bandu* Františka Ringo Čecha a vypadalo to, že si svou životní parketu už našel. Jenomže on toho jednoho krásného dne nechal.

Často jsem si říkala, proč to vlastně udělal, proč hraní a zpívání opustil? Měl úspěch, fanoušky, bezvadný život. Dneska ale vím, že právě v tom se projevila jeho prozíravost a chytrost. Brácha nejspíš věděl, že by neustál dobu, kdy byli všichni zpěváci nuceni k tomu, aby zpívali česky. Problémy to dělalo Pavlu Sedláčkovi i Pavlu Bobkovi, naprosto to nezvládl největší talent té doby – Miky Volek. Brácha možná usoudil, že není jako sólový zpěvák zase tak dobrý, aby se uplatnil třeba v Semaforu nebo v některém jiném divadle, nejspíš to ani nechtěl, a tak se přeorientoval jiným směrem.

Studoval Vysokou školu zemědělskou, obor zootechnika, nebyla to však jeho volba, bylo to přání našeho tatínka. Velmi hrdinně krátce před absolutoriem ze školy odešel a v rodině to bylo chápáno jako velká tragédie. Samozřejmě to naši přeháněli, protože nic tak tragického se nestalo. Brácha se živil jako novinář, v letech 1968–69 byl dokonce zahraničním reportérem časopisu *Pop Music Express* a ve Velké Británii dojednal československé turné britských skupin *Nice* a *Spencer Davis Group*.

Jeho největší zásluhou ale je, že k nám přivezl ze světa diskotéku. Ta první se odehrála 3. listopadu 1967 v pražském klubu Olympik ve Spálené ulici a byla to událost. Diskotéka ho drží dodnes. Říká se o něm, že je první český diskžokej, někdo sice tvrdí, že prvenství patří jeho kolegovi Honzovi Benešovi, ale otázka prvenství podle mě není podstatná. Hlavní je, že diskotéka k nám přišla včas a dlouho se nikde necourala.

Pavel dobře píše, jeho články – i když mě třeba ne vždy zcela obsahově potěšily – byly vždycky napsané velmi obratně a inteligentně. Má všestranný rozhled, o muzice ví hodně a na rozdíl ode mne ovládá jazyky, což mu závidím. Navíc je obchodně mimořádně zdatný. Když on prodává staré auto a pořizuje nové, určitě na tom neprodělá, já při stejné transakci musím letět do banky, abych vyrovnala zoufalý schodek.

V tom se třeba lišíme. A lišili jsme se odjakživa, jak jinak by se mohlo stát, že on měl traktor i čokoládu, kdežto já vůbec nic, že?

RÁKOSÍ

(Tradicional/P. Černocká)

*Když rákosí větrem se chví
Dým nestoupá, každý tvor ví
Že bouře zlá
Skloní hlavy nám
V ten čas i já
Pokání znám*

*Na vodní pláň lehá si stín
Hladina zlá, šedá jak cín
Už neskryvá
Povahu svou zlou
Až přijde déšť
Spojí se s tmou*

*Už přišel déšť
Tvář neskryvám
Omývá zem, tu vláhu znám
I rákosí větrem rozhoupá
A v potocích
Listí vykoupá*

Dokázal déšť letní tíhu smýt

Omyl mi tvář

Duši nechal být

V ní roste stín

Jas jí upírá

Před sluncem mříž

Pevně zavírá

BRÁCHA VAŠEK

Můj brácha Vašek neměl život vůbec jednoduchý. Když se se svou maminkou vrátil z Latinské Ameriky do vlasti, musel začínat úplně od začátku. Přišel do země, kde nikoho neznal, neměl tu kamarády, a ještě navíc se hned nastěhoval do cizí rodiny ke dvěma cizím dětem. Jeho dosavadní zkušenosti a vazby byly pryč a přesun do Československa otrásl všemi jeho dosavadními jistotami. Doma s ním sice maminka mluvila česky, takže jazykové problémy neměl, ale jinak žil v portugalském prostředí. Učil se portugalsky číst a psát, hrál si s kluky, kteří také mluvili portugalsky. A teď najednou nastoupil do šesté třídy základní školy a jenom koukal. Neznal vůbec český pravopis, spolužáci si ho trochu vychutnávali a jemu dlouho trvalo, než se v pro něho cizí zemi zabydlel. Hrozně ho to handicapovalo a vlastně se to s ním táhlo celý život. Měl velkou touhu jít studovat lesnickou školu, ale bohužel neměl z pochopitelných důvodů dobrý prospěch. Táta by mu určitě mohl pomoci, ale neudělal to, a já mám dojem, že mu to Vašek dost zazlíval.

Ke mně a k bráchovi Pavlovi si dlouho hledal nějaký vztah. Teprve dneska chápu, jaké to pro něho muselo být. Zčistajasna se ocitnul v jednom dětském pokoji s malou holkou a s klukem o něco starším než on. My byli sehraná dvojice, on si musel mezi námi připadat jako vetřelec. A nijak jsme mu jeho adaptaci v naší rodině neusnadňovali. Brácha na něho přirozeně žárlil, já pro něj parták nebyla, a on pro změnu žárlil na nás oba, když viděl, jak se jeho maminka věnuje už nejenom jemu, ale i dvěma dalším dětem. No,

byl to nepříjemný propletenec, na kterém jsem nejspíš vydělala, protože když se ti dva na matku věčně škaredili, zbyla jsem jí na opečovávání já.

Vzájemný vztah mých bratrů nebyl nikdy ideální. Ani čas jejich rány nezhojil, a nezměnilo se na tom nic, když se oba stali dospělými muži, když založili rodiny. Nic proti sobě neměli, kamarádi se z nich ale nikdy nestali.

Vašek byl jediný z nás velice manuálně zručný, uměl vykachlíkovat koupelnu, položit plovoucí podlahu, přeložit střechu a povoláním byl šofér. Ovšem sami vidíte, že o něm mluvím v minulém čase. Ano, bohužel už tady není, zemřel na rakovinu a poslední část jeho života jsem s ním sdílela, společně s jeho exmanželkou. Ale na to nechci vzpomínat, byl fajn a měla jsem ho ráda.

Můj bratr Pavel se taky rozvedl, založil si novou rodinu a zase se rozvedl. Když se rozvedl poprvé, překvapilo mě to. Nikdy bych něco takového nečekala, měl zdánlivě harmonické manželství, kterým se vždycky chlubil. Byl pyšný na svoji mimořádně krásnou ženu a na svého chytrého syna, který vystudoval, stejně jako jeho děda, práva. Z druhého manželství má brácha dceru, která je také velmi povedená a také na ni je brácha patřičně hrdý.

MODRÝ DŽÍNY

(W. Theunissen/P. Černocká)

*Na zažloutlých fotkách mám kulatou tvář
V plátěných botkách a s mašlí, to znáš
Oči koukaj s úžasem na ten svět velkých změn
A v kapsách díru maj s trochou špíny
Modrý džíny*

*Na školní výlet jsme jeli jen tak
Stačilo sdílet jedno kupé a vlak
Zbýl mi snímek osmé á, jak v kroužku mladých dam
Tam stojím já a mám boty s klíny
A modrý džíny*

*Modrý džíny ti udrží styl
když je na sobě máš, tak je jedno, čímś byl
v modrých džínách si chodil náš svět
ať už měl za sebou víc nebo míň šťastných let*

*Svatební průvod skvěle zachytil blesk
já hledám důvod, proč s ním přichází stesk
Snad pro ty krajky bláhový, co šatník dávno si vzal
A vrátil místo prýmků kolombíny
Modrý džíny*

CO MĚ NAUČILY MAMINKY

Nejenom u svých blízkých, ale i u lidí, které vidím poprvé, poznám, když se necítí dobře a ve své kůži. Myslím, že už jsem „prokoukla“ hodně šarmantních bavičů, milých a příjemných partnerek a kamarádů, co vypadali, že jsou v naprosté pohodě. Vždycky jsem poznala, že tomu tak ve skutečnosti není. Není to příliš užitečná vlastnost, protože vnitřní rozladění a neklid druhých se na mě přenáší a já si pak třeba večírek, kde přece byla „taková legrace“, zas až tak neužila. Ještě druhý den přemýšlím o tom, jestli rozladění toho nebo onoho nezpůsobila nějaká moje prostořeká poznámka, protože v tomto směru mám vždycky černé svědomí. Říct nějakou vtipnou repliku je pro mě natolik svůdné, že často kvůli ní zapomenou na dobré vychování.

Pozorně vnímat rozpoložení toho druhého jsem se naučila už jako malá vedle své první maminky, která většinou nebyla v kondici. Když jsem chtěla trochu otravovat a zlobit, musela jsem si najít chvíli, kdy ji nebolela hlava a dobře se jí dýchalo. Zásadně si matku vybavuji jako křehkou bledou paní, které jsme s bratrem na střídačku hladili spánky, když měla migrénu. Když nejezdil výtah, tak jsme jí pomáhali do schodů. Dělali jsme to tak, že jsme se postavili o schod níž, podepřeli jsme ji rukama a v záklonu pomalu vystrkali až do čtvrtého patra. Připadala mi lehká jako pírko. O to víc mě překvapilo, když jsem si jednou před svojí starší sestřenicí Ninou postěžovala, po kom že to mám, ten sklon přibírat na bocích, a ona jednoznačně prohlásila, že po mamince. Do té doby mě prostě ne-

napadlo uvažovat o tom, že by moje matka měla vůbec nějaké porce.

Jak šel čas, stala se pro mě víceméně imaginární bytostí, která odešla z mého života příliš brzy. Jedna z mých vzpomínek na ni je ale velmi živá, vidím ji u žehlicího prkna, na kterém kromě složených kapesníků leží i sešitek, do kterého si zapisovala nová ruská slova, která se při žehlení učila nazpaměť. Zdá se, že nepřemýšlela, kdy a jak podobné znalosti využije, prostě měla chuť se něco nového učit. Z toho, že to byla právě ruská slovíčka, usuzuji, že věrně sdílela ideje mého otce, a taky si tím vysvětluji nedostatek kontaktů s její rodinou, která asi s jejím sňatkem moc nesouhlasila.

Jelikož byla moje maminka opravdu vážně nemocná a nemohla se o mě starat, chodila jsem do celotýdenních předškolních zařízení. Respektive do jeslí a školky, které patřily železničářům a přijímaly tam ve vážných případech i děti z neželezničářských rodin. Já takový vážný a přitom neželezničářský případ byla.

Nastupovala jsem tam za příšerného řevu vždy v pondělí a rodiče si mě vyzvedávali na konci týdne až v sobotu, protože ty volné tenkrát ještě nebyly. Na ten svůj řev si moc dobře vzpomínám, spustila jsem ho pokaždé v tramvaji, kde jsem cestovala většinou s tátou. Bedlivě jsem sledovala cestu, celý obličej jsme měla nalepený na skle, a když jsem zaregistrovala, že si to tramvaj šine Vinohradskou třídou, spustila jsem a prokřičela jsem celou cestu. Chudák táta, ten si se mnou užíval! Trpěl spolu se mnou, tvářil se naprosto zoufale a určitě měl hrozné výčitky svědomí. Kdyby chudák tušil, že díky své přízpůsobivé povaze byla jeho uřvaná holčička už za chvíli ve školce jako doma a na milého tátu si ani nevzpomněla! Pochopil

to časem, když se mi naopak zase v sobotu nechtělo domů a dělala jsem podobné scény při zpáteční cestě, jen ten řev nebyl tak intenzivní.

Maminka měla hodně sourozenců. Z nich jsem znala dobře jen tetičku Světlu, která ale stála za to. Jezdívala jsem k ní na prázdniny do Pardubic, kde uprostřed Dubiny, což byl krásný lesopark, měla výletní restauraci. Teta Světla uměla krásně zpívat a legenda praví, že zpívala při roznášení piva operní árie. Na nic takového si nevzpomínám, ale ráda bych uvěřila, že určitý pěvecký talent mám po ní. Byla to dobrosrdečná, trochu korpulentní dáma, která to se mnou myslela dobře.

Jednou mi například nabídla, že kdykoli budu mít chuť, mohu si sáhnout do regálu za pípou pro tatranku. Vzpomínám si, jak jsem se z hloubi duše styděla, když za pár dnů musela laskavá tetička svoji velkorysou nabídku odvolat, protože jsem dokázala denně spořádat i deset tatranek a hrozilo, že podnik kvůli mně bude mít manko.

Tetička měla ráda zvířata a vlastnila dokonce koně, i když ho k ničemu nepotřebovala. Lásku ke zvířatům jsem po ní zdělila určitě, ovšem kromě lásky ke koním. Tu nesdílím, koním totiž ani trochu nevěřím, a může za to taky tetička. Jejímu manželovi, strýčkovi Šabatovi, ukousl totiž ten tetičkou milovaný kůň kus ucha. Nebyla jsem u toho, a možná že si ze mne trochu dělali legraci, ale fakt je, že jednou o prázdninách strýčkovi kus ucha chyběl. Až po letech mě napadlo, že to možná na koně jenom sváděli, ale zdráhal jsem se uvěřit tomu, že by snad ten chybějící kousek strýčkova ucha mohla mít na svědomí mírná a všeobjímající teta Světla.

Poznala jsem i dědečka, bývalého ředitele školy, velmi dekorativního gentlemana. Byl decentně prošedivělý, v jeho případě se opravdu dalo říct, že měl vlasy prokvetlé stříbrem. Se svým šviháckým knírkem vypadal jako elegant z prvorepublikových filmů. Byl ušlechtilý a kromě jiného velmi pěkně maloval, nejraději krajinky. Malování mě taky bavilo, ale v tomto případě jsem zjevně nedědila: moje kresby – dokonce i ty, které vznikly v mé dospělosti – jsou proti jeho obrazům velmi neumělé.

Takže když své dědictví zrekapituluji: po tetě jsem možná podědila zpívání, po dědečkovi trochu malování, po mamince zase chuť něco nového se učit, aniž bych věděla, k čemu mi ty nové dovednosti budou. Snad je v mé věčné zvědavosti i trochu závisti, že někdo jiný ví anebo umí víc než já. Vlastně bych to nenazvala závistí, spíš lítostí. Možná proto všechny řemeslníky, kteří projdou naší domácností, obtěžuji neustálými dotazy týkajícími se jejich řemesla. Zajímají mě technologické postupy jednotlivých prací, snažím se všechno odkoukat.

Tímto způsobem jsem se naučila rozdělat a nahazovat maltu, tapetovat, štukovat a další činnosti, které jako zpěvačka asi už moc neužiji, ale kdoví, k čemu se mi jednou mohou hodit. Jako umělec na volné noze jsem léta trpěla permanentním strachem, že jednou mého „umění“ nebude nikomu třeba, a představa, že bych se uživila, i třeba jako štukatérka nebo tapetářka, mě uklidňovala.

Také jsem si říkala, že nejspíš bych se uživila jako švadlena. Šit mě naučila moje maminka číslo dvě, která využila mé touhy mít na sobě něco jiného a krásnějšího, než mají ostatní holky. První manšestrové šatičky s kožešinkou u krku jsem si vytvořila ve čtrnácti a přes zvonové kalhoty jsem se propracovala až k vypodšívkanému tříčtvrtečnímu kabátku, na který padla kostkovaná deka z kuchyňského kanape. Do noci jsem dokázala háčkovat blůzičku,

jen abych si ji mohla vzít druhý den na sebe. Na jednu takovou fialkovou kreaci z příze si živě vzpomínám, měla od lokte přiháčkované vlající trychtýře a pro moji nejlepší kamarádku z konzervatoře Věrku Sattlerovou, která byla velmi vkusná a decentní, byl ten model dost silná káva. Určitě od ní bylo velice hezké, že nad ním jen povytáhla tázavě obočí, ale neřekla ani slovo.

Je zajímavé, že tuhle situaci si dodnes pamatuji se všemi detaily. To její povytažené obočí se mě tenkrát lehce dotklo. Až dnes chápu, že jako moje kamarádka měla plné právo i na slovní reakci, ale Věrka byla slušně vychovaná.

Věra, které jsme všichni říkali Sattlerka, pochází z dobré, kultivované židovské rodiny a na můj zdárný vývoj měla svého času větší vliv než moje matka. Na čemž ostatně není nic divného, protože v pubertálních letech má názor dobré kamarádky větší význam než „dobré rady“ rodičů. Jedině ona měla tu výsadu, že mohla případně ohrnovat nos nad některým z mých nápadníků, a pokud nápadník nebyl až tak k zahození, směla mi ho i přebrat. Je třeba říct, že slušné vychování jí v tak podlém činu vždy zabránilo. A stalo-li se, že nějaký mládenec i přes mé vroucí pohledy dal přednost jí, přežila jsem to. Tehdy šlo ještě o vztahy platonické, takže to tolik nebolelo.

Věřin tatínek, pan Otto Sattler, byl známý a vážený houslista, který hrál v těch nejluxusnějších barech, které tehdy Praha měla. Občas nás obě do takového nóbl podniku vzal, poručil nám tatarský biftek a po jeho zkonsumování nás poslal domů. Díky němu se ve mně probudila světačka, která umí ocenit luxusní prostředí. Tohle oceňování mi vydrželo hodně let, ale už dávno mě to přestalo bavit.

Dnes by mě do baru nikdo nedostal ani párem koní. Dospěla jsem k názoru, že vyvedený domácí večírek se s návštěvou i toho

nejluxusnějšího podniku nedá srovnat. Doma si člověk v klidu popovídá s kamarády a nemusí si přitom zničit hlasivky, aby překřičel muziku, kterou si navíc ani nemůže vybrat. Já přímo nesnáším „hospody“, kde v jednom kuse něco hlasitě hraje, většinou alespoň rádio, z něhož mi neustále skáče do řeči vehementní rozhlasový moderátor. Ta všudypřítomná muzika s nadšeným slovním doprovodem, to je prostě teror.

Mám potíže i v obchodech, kde se u štendrů s hadříky pohupují mladičké prodavačky do rytmu hlasitého „dus, dus“. Na jejich otázku, podle mne dost nejapnou, jestli nepotřebuji s něčím poradit, většinou našťavaně odpovídám, že už jsem docela velká holka na to, abych si dokázala vybrat sama. Když mě pak v kabině při zkoušení šatiček, kalhot a blůziček reproduktory „udusávají“ dalších pět minut, tak mě zpravidla otráví natolik, že nic nekoupím a koukám co nejrychleji vypadnout. To jsem ale odbočila.

Kamarádka Věra mě nezištně kultivovala po celou dobu našich studií na konzervatoři, doporučovala mi správné knihy, brala mě na koncerty a výstavy a rozmlouvala mi přehnané randění. Byla jedináček, a tak jsme hodně času trávily u ní doma, kde jsme měly víc prostoru než v našem bytě, kde stále rušili a překáželi moji dva bratři. Její maminka mě mívala občas i na stravu. A to nevěděla, že i svačiny, které Věrce připravovala do školy, často končily v mém žaludku. Ne že bych byla takový žrout, ale Věrčin chleba, tlustě namazaný čajovkou, se s mým chlebem, potřeným jen máslem, maximálně se sýrem, nedal srovnat. Čajovka se v naší domácnosti prostě nevyskytovala, nehledě na to, že jsem ráno na svačinu většinou zapoměla. Pokud jsme shodou okolností měly svačinu obě, tak ta moje spadla do spolužáka Jiřího Helekala, který se později stal populárním zpěvákem, leč tehdy myslel jen na pravidelný přísun stravy, protože narostl do úctyhodné výšky, a navíc pěstoval kulturistiku.

V dobách, kdy jsem se stala známou zpěvačkou a můj život se proměnil na kolotoč koncertních šňůr, se moje kamarádství s Věrou přetrhlo. Naštěstí ne tak docela. Věděly jsme, co se s kterou děje, občas jsme si zatelefonovaly, přesněji Věra mně z času na čas zavolala a právem mi vynadala, že se ani neozvu.

Bdělé oko kamarádky je nadevše, a tak se dnes občas zase scházíme, abychom třeba zašly na nějakou výstavu. Dá se tedy říct, že Věra v mé kultivaci poctivě pokračuje. Však jsem to po letech strávených v šoubyznysu už nutně potřebovala.

Konzultovat své životní postoje s někým „normálním“, kdo mě navíc tak dobře zná, je k nezaplacení. Dnes se nestačíme divit, jak jsme byly pitomé, když jsme se při zahájení školního roku hihňaly pod lavicí projevu pana ředitele doktora Václava Holzknechta, kterému bychom nyní naslouchaly s posvátnou úctou. Až dnes můžeme patřičně ocenit bezstarostná léta studií, kdy naším jediným úkolem bylo naučit se dobře zpívat. Věře se to skutečně podařilo, především díky výbornému profesorovi Karlu Bermanovi, opernímu pěvci a hudebnímu skladateli. Po ukončení studií úspěšně zpívala Lišku Bystroušku a další role v plzeňském divadle, kde setrvala až do chvíle, kdy se vdala a zvolila civilní životní cestu, kterou si zpříjemňovala zpíváním ve sboru Lubomíra Pánka.

Moje dráha zpěvačky se neodvívjela ani zdaleka tak dobře jako Věřina, protože jsem neměla štěstí na dobrou kantorku a v závěru studií jsem trávila víc času na foniatrii než na hodinách zpěvu. Přesto jsem k radosti své i svých rodičů získala angažmá v divadle Semafor. Ovšem tam mi paní profesorka Jaroslava Bernardová, která tehdy učila zpívat moji kolegyni Milušku Voborníkovou, po

vyslechnutí mého pěveckého výkonu sdělila nepříjemnou pravdu - kterou jsem ale tušila: totiž že vůbec neumím zpívat.

Paní profesorka správně odhadla, že jsem typ člověka, jehož podobná zpráva nezdrťí, ale naopak pro něho bude pobídkou k tomu, aby tento, pro mě do té doby vcelku nepodstatný fakt, urychleně napravil. Což jsem taky udělala. I když jsem nebyla zdaleka tak pilná studentka jako Miluška, do dvou let mě paní profesorka naučila obstojně zpívat a já definitivně zakotvila na naší hudební scéně.

Dnes mi připadá, že jsem projevila dost značnou dávku odvahy, když jsem se znova a pěkně od začátku začala učit zpívat, ale mě ani teď v krizových situacích nenapadá vlastně nic jiného, než navázat znova tam, kde se stala chyba. Nevím, jak dlouho mi ještě tato vlastnost vydrží, budu muset začít počítat i s jistou únavou materiálu, ale pokud v některé životní situaci takzvaně hodím flintu do žita, věřím, že to bude spíš po zralé úvaze než ze zbabělosti. Nakonec všichni víme, jak takoví věční bojovníci někdy umí lézt svému okolí pěkně na nervy.

Tím dobrým příkladem, jak začínat neúnavně stále znova a znova, mi byla moje maminka číslo dvě. Bohužel k němu není co dodat, protože mi náhle umřela, a já si nejsem jistá, jestli jsem jí svůj obdiv za jejího života dostatečně vyjádřila. Utěšuji se tím, že snad všechny děti mají pocit, že svým rodičům něco nestačily říct. Praktické řešení tohoto problému jsem zatím pojala tak, že občas při provádění běžných domácích úkonů k ní hlasitě promlouvám, jako by seděla na kanapi. Je to dětinské, ale dělá mi to radost.

Samomluvu mám nakonec dědičnou, protože můj tatínek často v domnění, že je v kuchyni sám, hlasitě řešil nad hrncem, ve kte-

rém mu kypěla ranní melta, některý svůj právnícký problém. Velmi často si nad svým ranním plecháčem s meltou optimisticky, budouvatelsky zpíval nebo pískal, což mě po ránu neobyčejně štvalo.

Se svojí druhou maminkou jsem si rozuměla. Jen jednou jedinkrát došlo mezi námi k nedorozumění. Hrubě nesouhlasila s tím, když jsem coby vdaná žena navázala známost s jiným mužem. Dala mi to na vědomí poněkud teatrálním, leč velmi účinným gestem. Ke svatbě jsem od ní dostala starožitný filigránový křížek, rodinnou památku. Když zjistila, že se nechovám podle jejích představ, přijela za mnou do našeho bytu do Radlic a křížek mi demonstrativně odebrala. Bylo to naštěstí ojedinělé gesto, později už můj životní styl nijak nekomentovala, což ji občas asi stálo dost sebeovládání.

Měla jsem ji ráda, i když byla někdy trochu prostořeká. Tu a tam někoho nevědomky urazila a já to pak musela žehlit. Byla to veselá a statečná ženská, která měla za sebou těžký život, ale dovedla ho brát s humorem. Byla o dost mladší než táta, nedovedu posoudit, jaký byl mezi nimi vztah. Podezřívám je oba, že šlo tak trochu o sňatek z rozumu. Táta potřeboval partnerku, která by vychovávala jeho děti, ona zase chtěla partnera, který by jí poskytl oporu. A to můj táta dokázal. Maminka k němu přistupovala jako k autoritě, protože obdivovala jeho vzdělání a rozhled. Našli si k sobě cestu a myslím, že se měli vcelku rádi. Máma to s ním uměla. Na jedné straně mu pozorně naslouchala, ale na druhé straně ho ženskou lstí domaněvovala pokaždé přesně tam, kde ho chtěla mít. Tento postup jsem jí ale neschvalovala, i když byl prokazatelně efektivní. Já osobně jsem nikdy nechtěla se svým protějškem manévrovat jako s gaučem. Chtěla jsem si svého partnera vážít a všechno s ním řešit

na rovinu. Vymýšlet plány, jak ho dostat tam, kde ho mít potřebuji, považuji dodnes za nedůstojné, a to pro obě strany.

Maminka Hanička byla hezká jako obrázek. Když umřela, likvidovala jsem její pozůstalost a žasla jsem nad jejími fotkami z mládí. Byla opravdu půvabná. Málokdo z lidí v našem okolí věděl, že to není moje vlastní maminka. Byly jsme si totiž, a na to jsem byla velmi pyšná, podobné. Když jsme pobíhaly v plavkách, měly jsme shodnou figuru, dost podobně jsme se chovaly. Maminka také ráda zpívala, měla smysl pro humor a často žertovala. Navíc jsme se narodily skoro ve stejný den – ona 23. listopadu, já 24. listopadu. I naše osudy se podobaly. Také ona měla nevlastní matku a nevlastního brácha. Potkaly jsme se spolu uprostřed života a jako bychom si byly souzené. Nejspíš jsme se opravdu potkat musely...

Měla mě ráda. Byla šťastná, že má konečně dceru. Měla pocit, že ve mně jí osud nahradil dcerušku, o kterou za tragických okolností za války přišla. Byla nadšená z mých muzikálních projevů. Dbala na to, abych pravidelně navštěvovala hudební školu, doprovázela mě na zkoušky na konzervatoř. Docházela ochotně a s nadšením do Semaforu na vystoupení, v nichž jsem účinkovala. Vedla moji agendu, pečlivě vystříhávala novinové články, ve kterých o mně byla sebemenší zmínka. Díky ní se zachovala moje první titulní fotografie – v časopise *Československý voják*, který byl na tu dobu poměrně kvalitně tištěn. Takže mě bylo dokonce možné na snímku identifikovat.

JEN AŽ POMLOUVAJ

(P. Černocká/P. Černocká)

*Vzkázala mi Jülie,
že prý mě s chutí zabije,
jestli je pravda, co slyšela,
že prý jí svádím manžela.
Tomu snad nikdo nevěří,
ten chlap se nevejde do dveří,
hlavně mu kouká sláma z bot,
jedna a jedna by neuhod.*

*Vzkázala mi Anděla,
že být v mé kůži by nechtěla,
a že je dobrák od kosti,
snaží se chápat mé slabosti.
Že piju whisky už po ránu,
mám tučné zisky, prý od pánů.
Klepy mě sotva dopálí,
jako hrách po zdi se skutálí.*

*A já jen otočím se na patě
a ráda zatančím si na mlatě.
Tak hraj, jen ať pomlouvaj!*

*Vzkázali mi z kostela,
jestli bych zájem neměla
přijít ke svaté zpovědi,
dlouho prý o mně už nevědí.*

*V nebi má páter známosti,
asi jim dělám starosti.
Na faru zajdu, a proč asi,
hodím jim čtvrták tam do kasy.*

*Pak já jen otočím se na patě
A ráda zatančím si na mlatě.
Tak hraj, jen ať pomlouvaj!
Pak já jen otočím se na patě,
Vždyť já si vystačím
a bohatě...*

ŠKOLNÍ LÉTA

Z prvních školních let si téměř nic nepamatuji, kromě útržkovitých vizuálních vjemů. Dovedu si přesně vybavit lavici, ve které jsem seděla, nebo bakelitové tácy, na které nám kladli jídlo ve školní jídelně. Vždy jsem si vybrala zelený, ten mi připadal nejméně ohavný, co říkám ohavný, dnes bych ho s radostí vlastnila! Kdybych ho objevila v nějakém bazaru, ráda bych si připlatila. Nechápu, kam se všechny ty tácy poděly, musela jich být kvanta ve všech školách, určitě si sem tam nějaký někdo odnesl domů, takže jich i dneska někde musí spousta existovat. Pořád věřím, že na něj někde v bazaru narazím, protože teď by se mi moc hodil. Bydlím v řadovém domečku, a i když mám před ním stolec a příjemné sezení, zásadně snídám vsedě na schodu, kde balancuji s hrnkem a talířkem na kolenou. Uznejte, že by mi tác ze školní jídelny tenhle problém vyřešil.

Je legrační, jak občas zapracuje sentiment na bývalých školáckých mého věku. Kdykoli jdu po ulici a vítr ke mně zavane typickou vůni školní jídelny, dostávám chuť na francouzské brambory, které měly nazelenalou barvu, salámu tam bylo poskrovnu a vůbec mně vlastně nechutnaly. Vzpomenu si i na vzorek látky pytlíku, který mi maminka ušila na cvičky a další předměty, které bych dnes s radostí vlastnila. Jsou to ale pouze předměty, které moje paměť zachovala. Nenajdu ve svých mozkových spižírnicích žádný zážitek, který potěšil, nebo zranil moji dětskou duši, nic, co by psychoanalytikovi udělalo radost. Ne že bych k nějakému chodila, mám za to, že ho

nepotřebuji, ale možná právě jemu by se podařilo něco dramatického z mé paměti vydolovat.

Před pár lety jsem v samoobsluze potkala paní, která se mi představila jako moje učitelka z první třídy. Ze zkušenosti vím, že často dochází k omylům, potkala jsem lidi, kteří mi tvrdili, že se mnou chodili do školy nebo na taneční čaje, a věřili tomu až do chvíle, kdy jsme si vyjasnili, že já vyrůstala v Holešovicích a oni na Žižkově, takže jsme se potkávat nemohli. Ale tahle paní učitelka byla pravá. Pamatovala si, jak to vypadalo u nás doma, kde mě byla několikrát navštívit, když jsem byla nemocná.

Nechtělo se mi uvěřit, když mi vyprávěla, že jsem byla klidná a až nepřirozeně vážná holčička. Tak jsem sama sobě nikdy nepřipadala. Mojí představě by spíš odpovídala temperamentní, veselá a zvědavá školačka. I lidská letora se s věkem asi formuje a mění, protože i další svědectví mého okolí, především rodičů a bratrů, mě později popisují jako holčičku věčně s knížkou nebo kočkou na kolenou. V dobách puberty mě prý museli vyhánět z domu, abych šla s kamarádkami do kina nebo tancovat do Radiopaláce.

Asi je to tak, že v útlém dětství se projevujeme jinak než posléze v dospělosti. Pokud vím, ze všech známých školních darebáků, se kterými jsem se po letech setkala, vyrostli seriózní mužové a otcové rodin. A zakřiknuté holčičky a chlapečkové si to zase naopak v dospělosti vynahradili. O mně to platí beze zbytku. Já jsem víc než čiperná ještě dneska a zakřiknutá rozhodně nejsem.

Doba mého dětství a dospívání byla hodně šedivá. Když člověk přišel do obchodu s konfekcí, měl dojem, že kromě šedivé, hně-

dé a béžové nebyla žádná jiná barva vynalezena. Proto asi paměť v sobě uchová věci krásné a barevné, protože byly výjimečné.

Moje druhá maminka byla nesmírně šikovná a jednou mi něco neuvěřitelně krásného a barevného ušila – širokánskou kolovou sukni, která má i dnes velké kouzlo na hrdinkách starých amerických filmů a mimořádně sexy vypadá na krásné Brigitte Bardotové v jejích prvních filmech. Pas přestípnutý pružným gumovým páskem a bohaté látkové vlny do všech světových stran – to byl dívčí sen holek mé generace. Ta moje nezapomenutelná sukně byla kostkovaná, žluto-červená, a dala bych nevím co za to, kdybych ji dnes měla.

Stejně tak postrádám svého oblíbeného medvěda, který byl několik let mým věrným životním průvodcem. Ale časem byl zubožený a odrbaný tak, že se rodiče styděli, když jsem s ním v náručí vyrazila na rodinnou vycházku. Měli pocit, že zase tak chudí nejsme, abych musela světem vláčet takovou olýsalou příšeru. A tak jednoho dne milého medvěda nemilosrdně nacpali do popelnice. Když jsem se po něm začala shánět, předstírali, že vůbec nevědí, o čem mluvím. Já ovšem byla bystré děcko, vytušila jsem nějakou nekalost. Sebrala jsem se, běžela ven a rovnou si to zamířila k popelnici, jako bych byla obdařena jasnozřivostí. Sáhla jsem dovnitř a za chvíli jsem si milého medvěda nadšeně nesla v náručí domů. Ovšem podruhé byli rodiče obezřetnější a vhodili medvěda do popelnice těsně před odvozem odpadků. Přišla jsem o něho definitivně, protože jsem neměla tušení o existenci skládek. Kdybych o nich věděla, to si pište, že bych se tam pro svého milovaného medvěda vypravila!

Kromě oblíbené hračky a krásné sukně si člověk zpravidla zapamatuje i dětské hříchy. Já jednou kradla. V našem domě bydlela nóbl rodina, která měla přízeň v Americe, a odtud k nim putovaly nádherné věci. Měli dceru Moniku, se kterou jsem se kamarádi-

la a chodila jsem k ní domů na návštěvu. Jednou jsem si šla umýt ruce do jejich koupelny a naprosto mě omráčil Moničin nový zubní kartáček. Vůbec se nepodobal těm, které jsme měli v koupelně my a s námi miliony československých rodin. Tenhle kartáček byl duhový, překrásný, prostě dokonale americký. Neudržela jsem se a v nestřeženém okamžiku jsem ho šlohla. Ale neužila jsem si ho. Výčitky svědomí mě trápily natolik, že jsem ho šla druhý den zase tajně vrátit. Vyšlo mi to. Na moji krádež se kupodivu vůbec nepřišlo, zřejmě Monika nebyla zase až tak čistotná holčička a zrovna ten den kartáček nepoužila.

Své školní kamarádky si pamatuji všechny. Byly to tak senzační holky, že jsem na ně prostě nemohla zapomenout. Třeba Helena Holasová, s níž jsem prožila mnohé. Později se provdala do Švýcarska a zmizely jsme si z očí. Když po letech přijela navštívit rodiče a náhodou jsme se potkaly, navázaly jsme ve svém hovoru přesně tam, kde jsme kdysi skončily. Tak to proběhlo při každém našem setkání, ať už tady nebo u ní ve Švýcarsku, kde jsem ji před časem navštívila. Vedeme prostě spolu nekonečný dialog a čas na naše kamarádství vůbec nemá vliv.

Helena byla pro mé rodiče tak důvěryhodná kamarádka, že jsem dokonce mohla jezdit o víkendech na chatu, kterou její rodiče vlastnili ve Voděradech u Benešova. To bylo od Prahy kousek, kdežto my měli chalupu velice daleko, až v severních Čechách, a nemohli jsme tam kvůli té vzdálenosti jezdit moc často. Proto mě naši pouštěli s Helenou, abych se nadýchala dobrého venkovského vzduchu. S důvěrou mě tam posílali také proto, že na chatě s námi pobývali Helenini rodiče, takže jsem podle

našich byla pod kvalifikovaným dozorem. Jak zásadně se moji rodiče mylili!

Okno Helenina pokoje bylo totiž velmi dobře strategicky umístěné – necelé dva metry nad zemí –, takže pro nás nebylo žádným problémem tudy kdykoliv uprchnout. Prchaly jsme pravidelně, jak se setmělo, vyskočily jsme a vydaly jsme se za dobrodružstvím. Opodál už na nás čekali kluci na motorkách, my s Helenou nasedly a dychtivě jsme všichni vyrazili za zábavou. Později se mi ježily vlasy hrůzou při pomyslení, že by něco takového vyváděla moje dcera, ale nám se to tehdy moc líbilo. Připadalo nám zcela normální a přirozené, že do světa odcházíme oknem, výčitky svědomí nás netrápily. A dlužno říct, že se netrápili ani Helenini rodiče. Nikdy naše noční výlety neodhalili, a tak žili ve sladké nevědomosti. Dokonce se radovali, jak na nás ten venkovský vzduch blahodárně působí, že dokážeme spát až do oběda.

Největší hvězdou naší třídy na základní škole byla Olinka Habětinová, protože dostala hlavní roli ve filmu. Jednoho dne přišla nečekaně do naší třídy delegace z Barrandova a vybírala hlavní představitelku pro film. Samozřejmě si vybrali Olinku, protože byla ze všech nejhezčí a uměla se nejlíp chovat. Na školních fotografiích vždycky způsobně seděla, kolena pěkně u sebe, nebo stála rovně jako svíce – zkrátka všude zdobila a dělala všem kolem sebe jenom radost.

Ten film se jmenoval *Brankář bydlí v naší ulici* a natáčel se v roce 1957. Mně bylo šest, jelikož jsem byla ve třídě nejmladší, spolužákům bylo sedm let. Olinka sice hrála nejdůležitější dětskou roli, ale zkrátka jsme nepřišli ani my ostatní. Dostali jsme také role – předsta-

vovali jsme sportovní dav. Film točil pan režisér Čeněk Duba, který posléze odešel do emigrace, takže při dalším uvádění filmu bylo jeho jméno z titulků odstraněno. Film pojednával o žákovském hokejovém družstvu, které překonává krizi způsobenou zanedbáváním povinností. Byl to příběh typický pro tehdejší dobu, jehož podkladem byla rozhlasová hra Pavla Páska a Jana Pixy. Pokud mě paměť neklame, hlavní roli v něm hrál Otomar Korbelař a Přemysl Kočí.

Točilo se na materiál vyrobený v NDR, tedy v Německé demokratické republice, a ten se nevyznačoval přílišnou barevností, a tak aby postavy měly ve filmu přirozenou barvu pleti, všichni účinkující museli být natřeni na oranžovo. Ta oranžová mi slušela a těšila jsem se, až se na plátně uvidím. Ale v kině přišlo velké zklamání – ani jsem se nezahlédla, i když jsem se dívala pozorně, dokonce jsem se bála mrknout, abych o něco nepřišla. Ale opravdu jsem se ve filmu neobjevila. Tak jsem tu oranžovou barvu mohla obdivovat alespoň na Olince, tu nevystříhli.

Před časem jsem přijela zpívat na ples mimo Prahu. O přestávce za mnou do šatny přišla elegantní usměvavá žena, a než stačila cokoliv říct, vykřikla jsem: „Olinka Habětínová!“

Byla to opravdu ona. Vypadala nádherně, vyprávěla mi, že vystudovala medicínu, stala se z ní lékařka, za manžela si vzala taky lékaře, vypadalo to, že je šťastná a spokojená. Moc ráda jsem se s ní viděla, bylo to příjemné setkání.

Do stejné základní školy, ale o rok výš, chodila Zuzana Burianová, pozdější členka divadla Semafor a manželka legendárního režiséra Janíka Roháče. Krasavice, na kterou všichni kluci okouz-

leně civěli a všechny holky na ni ukrutně žárlily. Já také, i když občas mi osud dopřál okamžik, kdy jsem nad ní měla lehce navrch. To když jsme hráli na školním hřišti míčové hry nebo jsme vrhali koulí. Zuzana byla vyloženě nesportovní typ, míčové hry jí nešly a s koulí na tom byla ještě hůř. Nevrhala, spíš kouli jenom upouštěla na zem.

Já na první pohled taky nevypadala jako sportovní přebornice, ale výkony jsem měla. Hlavně s koulí mi to šlo výborně, pokaždé jsem hodila nejdál. Silové sporty mi vůbec šly báječně, a stejně tak i hry míčové. Byla jsem sice podměrečná, z holek jedna z nejmenších, kromě toho jsem vždycky měla lehce nadváhu, ale nedostatek centimetrů jsem vynahrazovala mrštností a kila navíc mi dodávala nečekanou páru.

Další mojí krásnou spolužačkou byla Jana Nováková, která později – v roce 1968 – dostala velkou roli v krásném filmu Jindřicha Poláka *Nebeští jezdcí*. Hrála půvabnou Patricii a zahrála ji velmi dobře. Vlastně ani moc hrát nemusela, protože ona opravdu půvabná byla. Jak jsem se ale dozvěděla později, osud k ní byl krutý. Nejdřív se zdálo, že má velké štěstí, protože se provdala do Německa, a tenkrát byly vdavky do západní ciziny terno. Jenomže Janě se odchod nevydařil. V Německu záhy zemřela, zabil ji její žárlivý manžel. Stalo se to v roce 1968 a jí bylo teprve dvacet.

Měla jsem štěstí na spolužáky. Byli fajn a se všemi se ráda vidím. Jen je mi líto, že život nás vyexpedoval do různých směrů, poslal nás na různé cesty a my se vzájemně poztráceli. S některými spolužáky jsem se od školy neviděla. Ale kdoví, co se ještě stane, dokud žijeme, tak o překvapení není nouze, třeba se ještě sejdeme.

Když jsem před jedněmi volbami před pár lety pročítala jména kandidátů na soupiskách, které jsem dostala domů, zaujalo mě jedno neobvyklé, ale mně známé jméno: Mário Faturík. Přesně tak se jmenoval jeden z mých spolužáků. Byl to kluk plný energie, nijak oslnivě se sice neučil, ale vždycky o sobě dával vědět. Tudíž vím, že jeden z mých spolužáků se dal na politiku, a jak jsem si posléze zjistila, zastupitelem se opravdu stal.

Jednou jsem přemýšlela o tom, jak je možné, že si vůbec nepamatuji, jak jsme přišli k našemu pěknému bytu, ve kterém jsem prožila své dětství. Ovšem pak jsem v jednom časopise četla rozhovor se svým bratrem Pavlem, kde se zmínil i o našem bydlení. A já se díky Pavlově dobré paměti po letech dozvěděla, že můj otec coby právník získal u tukových závodů nejen velmi šikovné zaměstnání, ale také moc pěkný služební byt v Heřmanově ulici v Praze 7, kousek od Strossmayerova náměstí.

Bratrovy vzpomínky ve mně vyvolaly nečekanou nostalgii, psychicky jsem to nevydržela a šla jsem se do svého bývalého bydliště podívat. Celý dům jsem si prošla, zjistila jsem, že je pořád v provozu náš původní výtah, a dům má dokonce stejnou vůni. Ovšem nenašla jsem v sobě tolik odvahy, abych zazvonila na dveře našeho bývalého bytu. Asi by se jeho dnešní obyvatelé dost divili, kdybych jim sdělila, že jsem holčička, která tam bydlela v padesátých letech.

Ze všeho nejvíc mě fascinoval dvůr. Byl naprosto stejný jako v dobách mého dětství. Šedý, ponurý a dojemný. Najednou jsem měla pocit, že zase stojím v době svého dětství. A já viděla docela zřetelně sebe, jak celá zoufalá letím k popelnicím a hledám tam svého milovaného medvídka....

V tom domě jsme bydleli dlouhá léta, vyrostla jsem tam a posléze jsem odtud odešla do svého dospělého života. Postupně jsem si odtamtud odnášela své věci do nového hnízda, které jsem si budovala s někým jiným někde jinde. Ale i když jsem věci odnesla všechny, nechala jsem tam cosi podstatného – možná kus své duše.

Byl to opravdu krásný byt. Rozlehlý, výborně řešený, měl dokonce dva záchody, což je u početnější rodiny prima luxus. Pořád mám před očima chodbu, ze které vedly dveře do tří pokojů, koupelny, další předsínky a do pokojíku pro služku. Jelikož jsme služku neměli, tenhle malý pokojík se stal mým dívčím přístavem.

Naši ale v tom krásném bytě nedožili. Jednoho dne se otec rozpomněl na pohádku o dědečkovi, který měnil, až vyměnil. A zachoval se přesně tak jako ten nenadaný dědeček. Nejdřív ten krásný velký byt vyměnil za menší ve stejném domě, jen o patro níž. Moc nás tím nepotěšil. Tuším, co za tím bylo. Zřejmě potřeboval peníze na uskutečnění nějakého svého snu. Táta si sny plnil a často na to obětoval pohodlí svých blízkých. Tehdy si z peněz, které získal, tuším postavil člun. Když jsme my děti odešly z domova, „zaparkoval“ maminku v malém jedna plus jedna za rohem. Asi si zase plnil další sen. Ale maminka všechno brala s nadhledem a tátovi jeho „výhodné“ obchody nikdy nevyčítala.

V dobách, kdy můj bratr Pavel řádl s kapelou *Donald* v pražských klubech, jako bylo Sluníčko nebo smíchovský F klub, jsem začala zvolna dospívat. Pavel mě brával občas s sebou a já měla možnost začít testovat, jak fungují moje dívčí půvaby. Milou, platonickou epizodu jsem prožila třeba s takovým tvrdým rockerem, za kterého je dnes považován baskytarista Vladimír Guma Kulhá-

nek. Protože jsem ho poznala blíž, tak vím, že duší nikdy tvrdým rockerem nebyl. Ve skutečnosti to byl velmi plachý člověk, vysokoškolák s něžnou duší básníka. V kapele *Donald* hrál na baskytaru, ale jinak studoval Vysokou školu chemicko-technologickou, proto vlastně dostal přezdívku Guma. Na rozdíl od mého bratra studium dokončil a stal se z něj inženýr. Ale vystudovanému oboru se nevěnoval, živila ho a živí dodnes muzika. Hrál ve *Flamengu*, byl jeden čas v Semaforu, spoluzakládal *Katapult*, prošel doprovodnou kapelou Evy Pilarové, hrál s *E. T. C.* nebo se *Stromboli*. I když hudbu nikdy nestudoval, stal se z něho vyhledávaný hráč a jeho jméno se stalo zárukou kvality.

Velmi jsem svého času toužila po Pavlovi Sedláčkovi, tehdejší velké hvězdě. Nejdřív měl skupinu *Karkulka*, pak přešel do Semaforu a ženské šlély, když zpíval, že „*Život je pes a já se musím holit...*“ Měl krásný chlapecký hlas, upřímné oči a byl na něho na pódiu pěkný pohled. Co bych za to dala, kdybych na něho udělala dojem. Ale nepodařilo se mi to. Byla jsem o šest let mladší, mrňavá, pro něho naprosto nezajímavá. Jemu se líbila Eva Pilarová. Ta byla opravdu krásná.

KONZERVATOŘ

Vždycky jsem chtěla být zpěvačkou, ale moc jsem pro to ve svém útlém dětství nedělala. S obtížemi jsem se naučila hrát na klavír a hrozně nerada jsem cvičila. Nikdy jsem se pro žádný hudební nástroj nenadchla, vždycky jsem hrála jen s největším sebezapřením a pod nátlakem. Hodně o tom věděl můj strýček Dlouhý, který byl rodinou nominován, aby se mnou vysedával u pianu a dohlížel na to, zda hraní neflinkám. Pravidelně jsem usedala k pianu se špínou za nehty, protože jsem věděla, že tohle strýčka nepříčetně rozzuří. Tohle totiž bytostně nesnášel. Když mě pak poslal do koupelny umýt si ruce, myla jsem se tak dlouho, že nevydržel a do koupelny si pro mne přišel. Byla jsem v tu chvíli dvojnásobně šťastná, jednak jsem rozčílila toho dobrého příbuzného, a hlavně jsem si to odpor-
né hraní aspoň trochu zkrátila.

Navštěvovala jsem hudební školu na tehdejšími Dimitrovově náměstí a považovala jsem tuto povinnost za velký nátlak na svou osobu. Tak strašně jsem do té školy chodit nechtěla, že se mi směrem k ní nepřekonatelně zpomalily pohyby a vždycky jsem přišla pozdě. Nikdy se mi nepodařilo být na hodině včas, byť jsem se o to upřímně snažila. Když jsem po letech vyčítala své dceři Báře, že nechodí včas do školy a že dochvilnost je jedna ze základních ctností člověka, připadala jsem si jako pěkný pokrytec. V duchu jsem viděla samu sebe, jak se smutně loudám do hudebky a svými pozdními příchody trápím svou laskavou učitelku. Viděla jsem na ní, jak ji moje laxnost a nedochvilnost trápí, a pokaždé jsem si při odchodu

umiňovala, že příště přijdu nejen včas, ale dokonce dřív. Leč marná byla moje předsevzetí. Zase jsem přišla pozdě a vůbec jsem nechápala, jak se mi to mohlo stát. Přitom jsem věděla, že umím chodit včas – když jsem totiž měla rande, nedochvilná jsem nikdy nebyla. Jak se říká, pozitivní motivace hory přenáší. Kdyby mě na to piano učil nějaký pěkný mladý kluk, chodila bych možná i do hudebky o hodinu dřív.

Dnes jsem dochvilná vždycky. Mám pro to velmi pádný důvod, naprosto totiž nesnáším, když někdo pohrdá mým časem a nechá mě někde půl hodiny trčet. Později jsem pozorovala svou dceru, co ji to stávalo za úsilí, aby se vůbec se svými kamarádkami sešla. V devět měly sraz v nějakém klubu, v půl desáté Bára ještě z domova některou z nich naháněla mobilem, dotyčná většinou sama ještě nebyla na místě, ale už bezpečně věděla, že torzo party se přesunulo někam jinam, nevěděla přesně kam, ale za chvilku si přece brnknou, co která aktuálně zjistí. Mezitím se dcera v klidu dooblékla a vyrazila do noci s mobilem u ucha. Kupodivu se nakonec někde sešly, protože přišla až k ránu, a když druhý den v poledne vstala z postele, sdělila mi třeba něco z toho, jak si s holkami užila. Byla jsem z toho dost rozladěná, říkala jsem si, že nedochvilnost a roztěkanost jí v životě určitě nebudou ku prospěchu, a vida, uběhlo pár let a z mé dcery je odpovědná a dochvilná osoba. Vsadím se, že za pár let si zase ona bude zoufat, jak lehkovážně přistupuje k životu zase její dcera...

Když jsem se zmínila o té pozitivní motivaci, tak ta u mě opravdu zabrala, až když jsem začala docházet do výběrové hudební školy ve Voršilské ulici. Najednou jsem včas chodit dokázala. Už jsem se

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.